

Més esport

Projecte:

Més pilota

ÍNDEX

1. QUI SOM?	3
2. PER QUÈ LA PILOTA VALENCIANA?	4
2.1. Delimitació conceptual	4
2.2. La pilota valenciana al currículum	5
2.3. Modalitats a practicar	8
3. PROGRAMACIÓ	10
3.1. Metodologia	10
4. OBJECTIUS	11
5. PROPOSTA	12
6. PILOTA A L'ESCOLA	14
7. PLANIFICACIÓ/TEMPORITZACIÓ	17
8. MATERIALS A UTILITZAR	17
9. INSTAL·LACIONS	17
10. CONCLUSIÓ	18
11. CONTACTE	18

1. QUI SOM?

“Més esport, més pilota” és un grup de treball especialitzat en pilota valenciana, que vol acostar i fomentar aquest esport als centres educatius.

Aquest grup, està format per dues persones qualificades per a realitzar activitats esportives als centres educatius amb titulacions de Tècnic Superior en Activitats Físic-Esportives (TAFAD) i Grau de Mestre amb l'especialitat d'Educació Física.

Ens podem considerar amants i practicants d'aquest esport, ja que des de ben menuts que ens acostàrem a la pilota valenciana no ens hem pogut ja separar i seguim en actiu practicant-la des de fa més d'una dècada.

Actualment, ens dediquem també a la promoció i ensenyança d'aquest esport a les escoles de pilota municipals, en les quals estem tenint gran èxit de participació d'alumnat i comptant amb el recolzament de pares i mares.

Creiem que és el moment idoni per a donar un pas endavant en els centres educatius per a poder mostrar i donar a conèixer la pilota valenciana a l'alumnat que no ha tingut el privilegi de poder practicar i conèixer aquest esport.

2. PER QUÈ LA PILOTA VALENCIANA?

En aquest apartat, aportem tota la informació rellevant de la pilota valenciana, com a esport tradicional, les modalitats que es podrien realitzar als centres escolars per les seues característiques, la funcions de pilota a l'escola, així com el marc legal vigent des del Decret que li dóna suport a aquest esport en els centres educatius de la Comunitat Valenciana.

2.1. Delimitació conceptual

La pilota valenciana, és un esport tradicional específic de la Comunitat Valenciana i podem considerar-lo com el més antic, ja que el metge Arnau de Vilanova recomanava al rei Jaume II el 1305 que jugara per tractar-se d'un exercici saludable i propi d'un monarca. El pare Sant Vicent Ferrer també en parla de la pilota als seus sermons i, al segle XV, l'humanista valencià Lluís Vives fa referència a la pràctica de la pilota en els seus Diàlegs.

Es pot dir que la pilota valenciana es un joc tradicional. Primer, perquè segons Javier Olivera (2006), es pot definir esport com “conjunt d'activitats físiques de caràcter lúdic, subjecte a unes normes, sota la forma de competició la qual haurà de regir-se per un esperit noble. També anomenat competitivitat, que està institucionalitzat i que pot arribar fins al risc.

A més, per donar una major força a aquesta definició, García Ferrando, M. (1990), assegura que l'esport és “una activitat física i intel·lectual, humana, de naturalesa competitiva i governada per unes regles institucionalitzades”.

I segon, Renson i Smulders (1978-81) asseguren “és un joc tradicional, local, actiu, de caràcter recreatiu que requereix destresa física, estratègica o alguna combinació de les dues”.

D'aquesta forma, la pilota valenciana reuneix les dues definicions anteriors per a poder afirmar aquesta delimitació conceptual: joc tradicional.

La pilota valenciana va començar sent un joc popular, espontani, ja que es realitzava en qualsevol lloc i relacionada a unes activitats quotidianes.

Degut a aquesta popularitat i la trajectòria ascendent que estava aconseguint, les institucions socials es van interessar i vetllaren per la seua continuïtat.

Com aquest joc ocupava un paper més rellevant en l'oci de les poblacions valencianes, es pot dir que es tractava d'un joc popular i com la seua transmissió i continuïtat perduraren en el temps es pot parlar de joc tradicional.

Si aquest joc tradicional s'institucionalitza a través d'òrgans socials que regulen la seua pràctica com associacions, clubs, federacions, comitès de competició, etc., passa a ser un esport tradicional.

2.2. La pilota valenciana al currículum

La Generalitat Valenciana vol impulsar la pilota valenciana als centres educatius de la Comunitat Valenciana. L'objectiu és que l'alumnat conega i practique el joc tradicional portat i consolidat dels seus avantpassats. Amb eixa intenció es va promulgar

l'ORDRE de 2 de març de 2000 de la Conselleria de Cultura, Educació i Ciència.

Aquesta norma determinà l'obligació d'habilitar instal·lacions específiques per a la pràctica de la pilota valenciana en tots els centres de la Comunitat Valenciana de nova planta. Aquest Decret exigia la construcció d'un mini-trinquet, un frontó i unes galotxetes a les zones poliesportives dels nous centres educatius. Aquestes pistes o canxes les tenen, per llei, tots els col·legis i instituts construïts a partir del mes de març de l'any 2000. I segons la Conselleria, l'any 2009 ja existien més de 300 centres educatius que ja disposaven d'un mini-trinquet a les seues instal·lacions.

Podeu consultar aquest Decret complet que du a terme aquesta revolucionària ordenança de l'any 2000 per Manuel Tarancón, conseller de Cultura, Educació i Ciència, que va dur la pilota valenciana a les localitats que s'havia perdut i l'ha reforçat en la que encara es practicava.

Per a reforçar aquest Decret de l'any 2000, la Generalitat Valenciana, més concretament la Conselleria d'Educació, Educació i Ciència, ha mantingut aquesta aposta per la pilota valenciana amb la introducció curricular del joc de la pilota a l'Educació Primària i també en la Secundària.

Així, l'EF a partir del Decret 111/2007, de 20 de juliol, té uns objectius, continguts i criteris d'avaluació marcats per a tota la Comunitat Valenciana. Aquests continguts posen molt d'èmfasi, de manera explícita, en l'ensenyament teòric i pràctic de la pilota valenciana.

Al primer cicle de Primària, es proposa “el coneixement i gaudi dels jocs tradicionals i populars de la Comunitat Valenciana, com a elements per a conèixer els nostres costums i la nostra història”. Al segon cicle, s’esmenta la “participació en jocs i esports tradicionals i populars de la Comunitat Valenciana, especialment en les modalitats més senzilles de la pilota valenciana”. Per a finalitzar, al tercer cicle, s’estableix la “realització de jocs i activitats esportives de diverses modalitats i dificultat creixent, amb especial referència a les tradicionals i populars de la Comunitat Valenciana, com ara la pilota valenciana”.

A partir d’aquesta decisió del Consell, la pilota valenciana passà a ser una part de la matèria docent. L’alumnat hagué d’aprendre la història del joc, les seues modalitats i el seus jugadors de pilota. Aquesta part de la matèria era un contingut avaluable per a la qualificació final de l’assignatura.

Així que, des de 2007, amb la implantació d’aquest Decret, ser bon jugador de pilota millora l’expedient acadèmic de l’alumnat.

Per a refermar aquestes decisions, el Consell ha mantingut al currículum la pilota valenciana com podem veure, un per un, fins a l’últim DECRET 108/2014, de 4 de juliol. Al bloc 5. Jocs i activitats esportives, de 4t de Primària, trobem: “participació en jocs d’iniciació esportiva o pre-esportius, alternatius, de malabars, modificats, amb suplement, inclusivament, d’innovació, populars, tradicionals, multiculturals, cooperatius i de ritme, amb especial referència a la modalitat autòctona de la pilota valenciana”. A 5é de Primària, també al bloc 5. Jocs i activitats esportives, “participació en activitats esportives d’oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectives, amb especial referència a la

modalitat autòctona de la pilota valenciana”. A 6é, igual que els anteriors cursos, al bloc 5. Jocs i activitats esportives, “participació en activitats psicomotrius o individuals d’oposició, de cooperació i de cooperació-oposició o col·lectives, amb especial referència a la modalitat autòctona de la pilota valenciana”.

L’educació s’ha posat al servei de la pilota valenciana en les últimes dècades. Fins i tot, la Conselleria va llançar una unitat didàctica sobre el joc de la pilota valenciana.

Tots aquests decrets amb la teoria i la pràctica que els desenvolupen i l’esforç que han fet les institucions autonòmiques no servirà de res si la disposició dels professors i les professores, davant aquesta normativa, és la de no incorporar a les seues classes la pilota valenciana per a l’alumnat.

2.3. Modalitats a practicar

Actualment, al nostre territori existeixen nombroses modalitats que es practiquen en diferents espais, aquestes són: escala i corda, frontó valencià, galotxa, raspall, perxa, llargues, palma, galotxetes i One Wall (frontó internacional). Sent les més practicades i més reconegudes l’escala i corda, raspall i galotxa.

Dues modalitats que estan tenint molta acceptació en els últims anys són el One Wall i el frontó valencià que, per les seues característiques, són les més fàcils de practicar a les instal·lacions dels centres escolars.

Els centres educatius que no tinguen instal·lacions destinades a practicar la pilota valenciana, en molts pocs recursos materials, es pot aconseguir una pista o canxa per a practicar aquestes dues modalitats.

Ens centrarem en les quatre modalitats que podem practicar, com són el raspall, frontó valencià, One Wall i la galotxa/escala i corda.

El **raspall** és una modalitat que per les seues característiques de joc, és la més òptima per a la iniciació en aquest esport i que no necessita uns instal·lacions específiques, com un trinquet, per a la seua pràctica.

La **galotxa i l'escala i corda** són dues modalitats les quals requereixen un nivell més alt de joc, el qual adquiriran els alumnes al llarg del curs. També es pot adequar la canxa fàcilment segons les instal·lacions del centre amb una simple corda.

El **One Wall** i el **frontó valencià**, no necessiten unes instal·lacions de gran envergadura com pot ser el trinquet. Per les seues característiques del terreny de joc solament es imprescindible el frontis, que pot fer el seu paper qualsevol paret en unes condicions mitjanament òptimes.

3. PROGRAMACIÓ

Per a poder garantir l'aprenentatge i la millora de la pràctica de l'esport hem desenvolupat aquesta programació basada en l'evolució i perfeccionament. Sempre tenint en compte l'edat i la capacitat física de l'alumnat.

Aquesta programació esta formada per 4 grans blocs, començant per la introducció i iniciació a aquest esport, i les tres modalitats per excel·lència de la pilota (raspall, galotxa i frontó/one wall) dividits per Unitats Didàctiques, segons la modalitat que estiguem practicant.

3.1. Metodologia

La metodologia empleada per a aquest període educatiu, pretenem que siga metodologia activo-participativa, propiciant el desenvolupament i adquisició de coneixements amb tècniques motivadores i atractives per als xiquets i xiquetes.

Després dels primers dies de reconeixement, aquesta metodologia la podrem treballar a partir dels coneixements i destreses de l'alumnat, tenint en compte els interessos o la motivació que es tinga en cada moment. Així, podrem utilitzar diferents agrupaments: individual, xicotet grup o gran grup; propiciant la participació i col·laboració.

A més, la nostra forma de treballar, assegura que els i les alumnes adopten una metodologia Heurística, basada en el descobriment per ells i elles mateixa, cosa que fa que hi haja un interés i una motivació extra per a realitzar qualsevol activitat, siga o no, en la pilota valenciana.

4. OBJECTIUS

Els objectius més significatius que perseguim en aquesta activitat extraescolar són:

- conciliar la vida laboral i familiar una vegada finalitzat l'horari escolar.
- desenvolupar un programa de jocs, dinàmiques i activitats (educatives, esportives i psicomotrius) en les quals els xiquets puguen gaudir de la pilota valenciana.
- desenvolupar la creativitat en diverses activitats plàstiques, jocs, expressió corporal, etc.
- inculcar en els xiquets i xiquetes hàbits i actituds com l'ordre, la responsabilitat en la cura dels materials i espais utilitzats, en aquest cas, de la pilota valenciana.
- transmetre a través de les diferents activitats valors per a la convivència, com la solidaritat, la generositat, el respecte a les diferències, la igualtat de gènere, el respecte a les normes bàsiques del joc, a respectar l'opinió dels altres, la cavalleriesitat, principi de joc net, i moltes més que comporta la pilota valenciana com a esport i com a activitat social i cultural.

5. PROPOSTA

Arribat a aquest punt, volem donar a conèixer la nostra proposta d'incloure una activitat alternativa i de qualitat a les activitats extraescolars del vostre centre.

| 12 |

Com podreu veure detalladament al següent punt, volem iniciar aquest nou projecte oferint no solament una activitat esportiva i prestar un servici d'unes hores per a conciliar la vida familiar i escolar del nostre futur alumnat. El que volem és transmetre també, tot el que comporta la pilota valenciana com a esport. Uns valors com la constància, la cavalleriesitat, el joc net, l'amistat, la paciència, el saber estar, la tradició, el respecte, la igualtat... entre d'altres, ja que la pilota valenciana aporta aquestes grans qualitats que perfectament es poden utilitzar en la vida real i que són tant vàlides per al nostre alumnat, tal i com hem vist als objectius del punt anterior.

Per açò, hem preparat una programació completa i dinàmica amb una finalitat: que l'alumnat evolucione progressivament en l'esport de la pilota des de les primeres classes fins a finalitzar el curs escolar.

Aquesta programació està dividida en 4 grans blocs o Unitats Didàctiques (U.D.) que són les següents:

1. Iniciació a l'esport de la Pilota Valenciana.
2. El Raspall.
3. El Frontó/One Wall.
4. La Galotxa/Escala i corda.

Cada sessió volem que siga un pas endavant per anar assolint els objectius que tenim marcats des d'un principi a la programació.

Per altra banda, i per a fomentar, si cap més, la pilota valenciana, volem facilitar i donar totes els avantatges que estiguen al nostre

abast, acostant i preparant l'alumnat, coordinant-nos mà a mà, amb l'especialista d'Educació Física fent possible la participació en el programa que ofereix la Federació de Pilota Valenciana, "Pilota a l'escola".

Deixem tota la informació al següent punt per a que pugueu informar-vos, de primera mà, en què consisteix aquesta activitat.

6. PILOTA A L'ESCOLA

Per a dotar de més informació sobre la Pilota Valenciana i les seues diferents iniciatives vos deixem la informació sobre el programa que es du a terme des de fa deu anys.

| 14 |

La Conselleria de Cultura, Educació i Esports amb la finalitat d'introduir el Joc de Pilota Valenciana en els Centres Educatius de la Comunitat, va crear l'any 2005 un programa per a promocionar, organitzar, coordinar i dur endavant el nostre esport mitjançant diferents activitats.

Aquest recolzament i apropament de la pilota valenciana als centres educatius és una mesura immillorable que junt als decrets creats la impulsen des de les edats més primerenques.

L'activitat del programa Educatiu "Pilota a l'escola", comença amb un tècnic de la Federació i un jugador professional que es desplacen fins al centre educatiu, on es presenten als encarregats de dur a terme la pilota al centre educatiu, on es posen en contacte amb el director/a i el professor/a d'EF. Després, proposen l'activitat a realitzar i ajustar-la cronològicament al temps i l'espai.

PART TEÒRICA (30-40 minuts)

- 1.- Explicació i manipulació per part de l'alumnat del material (pilotes, proteccions, equipament, etc...) per tal de jugar a pilota.
- 2.- Explicació del tipus d'instal·lacions existents per practicar el joc de pilota, així com colpejos. Joc Alumne-Periodista.

PART PRÀCTICA (70 – 80 MINUTS)

1.- La meitat de l'alumnat, practica una progressió del joc amb el tècnic, fent incidència en aspectes tècnics i de comprensió tàctica del joc.

2.- L'altra meitat de l'alumnat practica, en diferents situacions reals de joc, una o dues modalitat (segons les instal·lacions disponibles) amb el jugador professional, remarcant accions de joc i reglamentació específica de cada modalitat.

(Els dos grups s'intercanvien, a meitat de la part pràctica, per poder accedir als dos tipus d'activitats).

Aquest primer apropament a la pilota el podem trobar a la pàgina web de "Pilota a l'escola" tal i com hem vist anteriorment.

Els objectius d'aquest programa són donar a conèixer en els centres escolars les característiques educatives, socials i culturals que comporta la Pilota Valenciana. A més, poder apropar als tècnics i jugadors professionals, en actiu o no, per a introduir juntament amb els i les especialistes d'EF el joc de la pilota.

També, s'entrega el material per a poder desenvolupar qualsevol Unitat Didàctica de Pilota Valenciana en la totalitat dels cursos del centre escolar. Per a promocionar el més possible el nostre esport autòcton.

Cada any el programa va dedicat a un curs en concret, passant per tots i cadascun d'ells cada any respectivament.

Poden participar tots els centres educatius de la Comunitat Valenciana sense cap restricció.

Després de les sessions als centres, el programa continua amb la competició entre les diferents escoles participants.

Està programat amb dues fases, la primera a nivell zonal i després una cloenda o final absoluta.

En la primera fase, els centres educatius estan agrupats de dos en dos en seus que estan a la seua localitat o en el municipi veí. Tots els classificats en la primera fase, accediran a la fase final o cloenda.

A la pàgina web de “Pilota a l’escola” podeu trobar tota la informació relacionada amb el programa que es du a terme tots els anys per als centres educatius de la Comunitat Valenciana.

7. PLANIFICACIÓ/TEMPORITZACIÓ

Segons les hores acordades per dues parts, la planificació i temporització s'establirà al principi del curs, segons el calendari escolar i l'alumnat que participe, i així, poder planificar el curs. Partint de la programació, realitzarem totes les modificacions i adaptacions necessàries per a realitzar el servei adequat al vostre centre escolar.

8. MATERIALS A UTILITZAR

Els materials que utilitzarem per a desenvolupar l'activitat de promoció de la pilota són els següents:

- esparadrap, tesa-moll, guants, pilotes (badana, espuma; de diferent duresa i pes), cons, cordes, protecció per a les mans (didals, planxetes, etc.)

Aquests materials seran aportats per nosaltres per a facilitar el començament de l'activitat sense ninguna despesa econòmica.

9. INSTAL·LACIONS

Les instal·lacions que utilitzarem dependrà de si hi ha trinquet, carrer o frontó en l'escola per a poder utilitzar una instal·lació específica per a aquest esport.

En cas de no existir aquesta instal·lació específica, es pot utilitzar qualsevol espai esportiu de què dispose el centre educatiu per a que nosaltres puguem condicionar-la i poder realitzar l'activitat de forma adequada.

Una vegada finalitzat el curs escolar, el material que hem utilitzat es quedarà a disposició del centre per a utilitzar-lo en les activitats de promoció de la pilota valenciana que crega convenient.

10. CONCLUSIÓ

Arribat a aquest punt, desitgem que aquest projecte esportiu/educatiu siga de la vostra acceptació i poder apropar aquest esport al vostre alumnat, amb una activitat pionera i de qualitat que estiga a l'altura del que és i el que sentim per la pilota valenciana.

11. CONTACTE

Més esport, més pilota!!!

Adreça e-mail: messportpilota@gmail.com

Telèfons de contacte:

Sergi López Gil

DNI: 20.839.964-D

Telèfon: 600.33.77.08

Pau Juanes Sanchis

DNI: 20.851.823-T

Telèfon: 606.26.92.42

